

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 94/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíťa a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátskou kanceláriou Podhorský & Partners, s. r. o., Ventúrska 1, Bratislava, IČO 46 962 000, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Patrik Podhorský, PhD., LL.M., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo 91/2021 z 25. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. decembra 2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, uhradiť im trovy právneho zastúpenia a odložiť vykonateľnosť predmetného uznesenia v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 CoZm 7/2020 z 10. septembra 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 21. septembra 2006 Slovenská sporiteľňa poskytla sťažovateľom úver vo výške 172 064,65 Sk. Na účely zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o úvere sťažovatelia vystavili zmenku, ktorou prejavili bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu na rad Slovenskej sporiteľne, a. s., bez protestu v Bratislave. Vo vystavenej blankozmenke chýbal údaj určujúci zmenkovú sumu a dátum splatnosti zmenky. Blankozmenka bola doplnená 9. septembra 2014 o zmenkovú sumu 5 711,50 eur so splatnosťou 9. septembra 2014.

3. Okresnému súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) bola doručená žaloba, ktorou WM Consulting & Communication, s. r. o. (ďalej len „žalobca“), ako právny nástupca Slovenskej sporiteľne, a. s., žiadal, aby súd sťažovateľov zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy 5 711,50 eur s úrokom 6 % ročne z nej od 10. septembra 2014 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 19,04 eur a náhrady trov konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že je majiteľom vlastnej zmenky, vystavenej sťažovateľmi 21. septembra 2006, ktorú nadobudol rubopisom od obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s. V platobnom mieste predložil zmenku na platenie 9. septembra 2014.

4. Okresný súd žalobe rozsudkom č. k. 1 CbZm/1052/2015 z 3. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) v časti vyhovel a zaviazal sťažovateľov zaplatiť žalobcovi sumu 2 608,10 eur, 6 % úrok ročne zo sumy 2 608,10 eur od 10. septembra 2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 8,69 eur.

5. Sťažovatelia podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktorým namietali absenciu dohody o splatnosti zmenky, ktorá mala ísť na ťarchu žalobcu. Zároveň poukázali na skutočnosť, že zmluva o vyplňovacom zmenkovom práve je v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, a preto je ako taká neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), pretože remitent môže kedykoľvek po splatnosti zmenky aj po uplynutí premlčacej doby vyplniť zmenku v údaji splatnosti, a tým zhoršiť postavenie spotrebiteľa. Ak je neplatná zmluva o vyplňovacom zmenkovom práve, je neplatná aj samotná zmenka. V neposlednom rade sťažovatelia poukázali aj na porušenie § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), v zmysle ktorého si veriteľ nepočínal tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa.

6. Krajský súd o odvolaní sťažovateľov rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v zaväzujúcej časti a súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania potvrdil a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Sťažovatelia podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s právnou otázkou, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to s otázkou uplatnenia zmenkového nároku z blankozmenky vystavenej na účely zabezpečenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy vyplnenej po 1. máji 2014, teda po nadobudnutí účinnosti § 5a a § 29b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) vylučujúcich zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie sťažovateľov ako procesne neprípustné odmietol uznesením č. k. 1 Obdo 91/2021 z 25. mája 2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) z dôvodu, že od sťažovateľmi vymedzenej právnej otázky v podanom dovolaní nezáviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, a zároveň, že sťažovatelia nepoužili totožnú argumentáciu v rámci odvolacích dôvodov.

II.

Argumentácia sťažovateľov

9. Sťažovatelia zastávajú názor, že napadnuté rozhodnutie je vydané v rozpore so zásadami uvedenými v čl. 2, 3 a 16 CSP, a to z dôvodu nesprávneho výkladu § 421 ods. 1 písm. b) CSP, čím došlo k porušeniu právnej istoty sťažovateľov, a tým aj ich práva na účinnú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože v dôsledku odmietnutia dovolania bola sťažovateľom odňatá možnosť preskúmania vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Sťažovatelia namietajú, že v dovolaní preukázali splnenie všetkých podmienok predpokladaných § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pretože krajský súd nesprávne právne posúdil predmet sporu (špecifickú otázku aplikácie prechodných ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa), pričom jeho rozhodnutie záviselo od vyriešenia otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Sťažovatelia ďalej podaným dovolaním vymedzili otázku, ktorá bola pre posúdenie veci odvolacím súdom rozhodná, a to konkrétne: *„keďže nárok je v zmysle právnej teórie hmotnoprávnym oprávnením, ktoré je žalovateľné na súde je takto poňatým nárokom aj blankozmenka predložená v konaní ku dňu 30.4.2015, ktorá bola vyplnená až po 1.5.2014? Pred 1.5.2014 nemohla byť blankozmenka uplatnená na súde pre nedostatok náležitosti zmenky (nešlo o zmenku). V zmysle § 29b zákona č. 250/2007 Z. z. sa nároky zo zmenky, ktoré vznikli pred 1. májom 2014 posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014. Ku ktorému momentu vzniká nárok zo zmenky - v čase kedy mohla byť zmenka uplatnená na súde alebo až samotným vystavením blankozmenky? A nejde do času kedy je zmenka žalovateľná na súde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie?“*

10. Sťažovatelia podaným dovolaním namietali nesprávne právne posúdenie veci, keď sa odvolací súd nezaoberal elementárnou skutočnosťou, a to posúdením okamihu vzniku nároku zo zmenky, ktorá bola vystavená ako blankozmenka vo vzťahu k prípustnosti nároku zo zmenky zabezpečujúcej spotrebiteľský úver, ktorá bola doplnená po 1. máji 2014, pričom sťažovatelia riadne a určito vymedzili právnu otázku, ktorá nebola odvolacím súdom zohľadnená pri rozhodovaní o podanom odvolaní.

11. Účelová argumentácia najvyššieho súdu v napadnutom rozhodnutí nemá podľa sťažovateľov oporu v pozitívnom práve. Zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku Slovenskej republiky nie je možné akýmkoľvek výkladom dospieť k interpretačnému záveru, že dovolacie dôvody uplatnené mimoriadnym opravným prostriedkom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP musia byť totožné s dôvodmi odvolacími. Sťažovatelia sú presvedčení, že dovolacia otázka bola kľúčovou pre meritórne rozhodnutie vo veci, je riadnym dovolacím dôvodom, i keď výslovne nebola sťažovateľmi namietnutá v podanom odvolaní. V zmysle zásady *iura novit curia* zastávajú sťažovatelia názor, že zodpovedanie dovolaním vymedzenej právnej otázky malo pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolacích dôvodoch predchádzať končenému rozhodnutiu, keďže pokiaľ žalovateľný nárok zo zmenky vystavenej v súvislosti so zabezpečením spotrebiteľského úveru vznikol až vyplnením blankozmenky, a teda vznikol až po 1. máji 2014, t. j. po nadobudnutí účinnosti zákonných ustanovení § 5a a § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa vylučujúcich zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou, ide o absolútne neplatný právny úkon. S ohľadom na povinnosť všeobecných súdov *ex officio* prihliadať na absolútne neplatné právne úkony mal odvolací súd v prvom rade skúmať prípustnosť nároku zo zmenky, keďže túto namietali sťažovatelia v podanom odvolaní, hoci na základe iného právneho titulu. Tu si sťažovatelia dovoľia uviesť, že aj v zmysle prechodných ustanovení sa má

§ 29b zákona o ochrane spotrebiteľa aplikovať pri rozhodovaní súdov bez tohto, aby na to museli poukazovať sťažovatelia, keďže ide o právnu normu zakotvenú v právnom predpise.

12. Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že v podanom odvolaní poukazovali na skutočnosť, že zmenka bola neplatne (do)vyplnená, pretože nebola vypísaná úplne a neobsahovala všetky potrebné náležitosti, aby mohla byť formálne platná. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevyporiadal so skutočnosťou, či sa na žalobný nárok uplatňujú ustanovenia § 5a a § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa a akými úvahami dospel k záveru prípustnosti nároku uplatneného zmenkou. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd nesprávne interpretoval § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, pretože odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na právnej otázke, od ktorej sťažovatelia odvíjali uplatnený dovolací dôvod. Najvyšší súd sa však nevysporiadal so skutočnosťou, že odvolací súd mal pri rozhodovaní o podanom odvolaní vychádzať práve zo sťažovateľmi vymedzenej právnej otázky, a to v súvislosti s uplatňovaním zásady *iura novit curia*, keďže právne posúdenie zistených skutkových okolností a ich podriadenie pod určitú právnu normu je úlohou súdu, ktorý musí vec vždy právne posúdiť podľa zodpovedajúcej normy bez ohľadu na v žalobe alebo odvolaní uvedený právny názor. Napadnuté rozhodnutie nebolo riadne odôvodnené, teda nespĺňalo kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia, pretože najvyšší súd sa obmedzil len na konštatovanie, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na sťažovateľmi vymedzenej právnej otázke, pričom zároveň uviedol, že zodpovedanie predmetnej právnej otázky žiadnym spôsobom neovplyvní dovolaním napadnuté rozhodnutie. Najvyšší súd sa vôbec nevysporiadal s dovolacou námietkou sťažovateľov, a teda posúdením prípustnosti nároku uplatneného zmenkou vyplnením blankozmenky v súvislosti so zabezpečením spotrebiteľského úveru v kontexte vplyvu výsledku posúdenia prípustnosti nároku uplatneného zmenkou po 1. máji 2014 na dovolaním napadnuté rozhodnutie.

13. V danom prípade so zreteľom na to, ako a čím žalobca vymedzil skutkový rámec, z ktorého vyvodzoval svoj nárok na zaplatenie požadovanej sumy, je zrejmé, že pre uplatnenie nároku na zaplatenie žalovanej sumy v súdnom konaní bolo rozhodné právne posúdenie prípustnosti zmenky ako zabezpečovacieho inštitútu spotrebiteľského úveru a nárokov z nej vyplývajúcich v kontexte dojednaní zákona o ochrane spotrebiteľa, a to s ohľadom na neprípustnosť zabezpečenia spotrebiteľského úveru alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľského úveru zmenkou po 1. máji 2014. Bez ohľadu na skutočnosť, či sťažovatelia v postavení strany sporu argumentovali výslovne neprípustnosťou zmenky ako zabezpečovacieho inštitútu podľa § 5a ods. 1 písm. b) v spojení s § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa už v rámci podaného odvolania, mali sa odvolací súd, ako aj najvyšší súd zaoberať úplným právnym základom uplatneného nároku, a to ustálením okamihu vzniku zmenkového nároku z titulu transformácie blankozmenky na zmenku a následnej aplikácie zákonných ustanovení § 5a ods. 1 písm. b) v spojení s § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa v kontexte prípustnosti nároku zo zmenky. V tejto súvislosti sťažovatelia zdôrazňujú ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého majú všeobecné súdy povinnosť prihliadať na absolútnu neplatnosť právnych úkonov *ex officio*. Posúdenie prípustnosti nároku zo zmenky vyplnenej po 1. máji 2014 v kontexte § 5a ods. 1 písm. b) v spojení s § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka je rozhodnou právnou otázkou pre meritórne rozhodnutie vo veci.

14. Sťažovatelia zastávajú názor, že nie je možné súhlasiť s tvrdením najvyššieho súdu, podľa ktorého vyriešenie sťažovateľmi nastolenej právnej otázky nemá vplyv na dovolaním napadnuté

rozhodnutie. Najvyšší súd predmetný názor zastal i napriek tej skutočnosti, že sťažovatelia v podanom dovolaní výslovne poukázali na súvislosť posúdenia aplikácie § 5a ods. 1 písm. b) v spojení s § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa so žalobou uplatneným nárokom v kontexte povinnosti súdov prihliadať na absolútnu neplatnosť právnych úkonov. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné priznať právo na plnenie, keďže takéto konanie by bolo v hrubom rozpore s princípom spravodlivosti a princípom právnej istoty. Z uvedeného dôvodu je nesprávne tvrdenie najvyššieho súdu, že posúdenie § 5a ods. 1 písm. b) v spojení s § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa v kontexte žalobného nároku by v tomto prípade nemalo žiaden vplyv na meritórne rozhodnutie. Naopak, sťažovatelia zastávajú názor, že ustálenie toho, či doplnenie blankozmenky po 1. máji 2014 má alebo nemá vplyv na prípustnosť nároku zo zmenky v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi, je základom na meritórne rozhodnutie. Opačným výkladom by bol porušený princíp zákazu *denegatio iustitiae*. Práve formalistický prístup najvyššieho súdu prezentovaný v napadnutom rozhodnutí budí dôvodné obavy sťažovateľov o odopretí spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľov ako neprípustného.

16. Ústavný súd už judikoval, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018) – k takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania.

18. Z predložených príloh a sťažnostnej argumentácie vyplýva, že okresný súd, ako aj krajský súd založili verdikt o uložení povinnosti sťažovateľom v postavení žalovaných zaplatiť žalobcovi sumu 2 608,10 eur s príslušenstvom na závere, podľa ktorého žalobcom predložená zmenka vystavená sťažovateľkou (bezpodmienečný sľub zaplatiť uplatnenú sumu bez protestu) avalovaná

sťažovateľom, nadobudnutá rubopisom od obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s., ktorá po predložení na platenie nebola uhradená, splňa zákonné náležitosti, a preto ju treba považovať za platnú, zdôrazňujúc, že v čase uzavretia úverovej zmluvy zákon o spotrebiteľských úveroch nezakazoval použiť zmenku na zabezpečenie pohľadávky. Zmenka bola vystavená ako blankozmenka, údaje o zmenkovej sume a dátume splatnosti boli vyplnené žalobcom dodatočne na základe dostatočne určitej zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve. Všeobecné sudy konštatovali, že žalobca si nárok uplatnil na súde pred uplynutím trojročnej premlčacej doby. Právny vzťah medzi žalobcom a sťažovateľmi bol posúdený ako spotrebiteľský.

19. Sťažovatelia v podanom dovolaní odôvodnenom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP namietali nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, a to v súvislosti s nevysporiadaním sa s právnou otázkou, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a to s uplatnením zmenkového nároku z blankozmenky vystavenej na účely zabezpečenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy a vyplnenej po 1. máji 2014, keď nadobudli účinnosť ustanovenia § 5a a § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré vylučovali zabezpečenie uspokojenia pohľadávky a splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. V danej súvislosti tiež sťažovatelia sformulovali právnú otázku, či nárok zo zmenky vzniká v čase, keď mohla byť zmenka uplatnená na súde alebo už samotným vystavením blankozmenky, a či do času, keď je zmenka žalovateľná na súde, nejde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie, čo nie je možné stotožňovať pre odlišné právne následky. Zdôraznili, že sudy sa, vychádzajúc z princípu ochrany spotrebiteľa, *ex officio* mali zaoberať otázkou, či na daný právny vzťah je aplikovateľné ustanovenie § 5a písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa, čo neurobili.

20. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľmi vymedzené právne otázky nemajú taký charakter, žeby od nich záviselo rozhodnutie krajského súdu. Krajský súd (rovnako ako okresný súd) sa otázkou momentu vzniku nároku zo zmenky (uplatnením na súde alebo už samotným vystavením blankozmenky) a otázkou, či nejde do času, keď je zmenka žalovateľná na súde, len o právo, nie o nárok na zmenkové plnenie, vôbec nezaoberali, preto sťažovateľmi nastolené právne otázky sú irelevantné. Právnou otázkou, od ktorej rozhodnutie krajského súdu (aj okresného súdu) záviselo, bola predovšetkým otázka posúdenia určitosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve, ktorú sťažovatelia v odvolacom konaní aj namietali. Pokiaľ sťažovatelia v dovolaní osobitne uplatňujú nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k uplatneniu práva zo zmenky žalobou na súde za právneho stavu, keď bolo v zmysle § 5a ods. 1 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa od 1. mája 2014 zabezpečenie nároku zo zmenky zo spotrebiteľskej zmluvy vylúčené, treba predovšetkým uviesť, že v odvolaní vôbec nenamietali nesprávnosť právneho posúdenia v tejto otázke. Krajský súd viazaný odvolacími dôvodmi v zmysle § 380 ods. 1 CSP ani nemal možnosť osobitne sa vecou zaoberať z hľadiska sťažovateľmi tvrdených argumentov uvádzaných prvýkrát až v dovolaní, čo sami sťažovatelia vo svojom dovolaní potvrdili (prvý odsek v čl. IV. Záver).

21. Najvyšší súd napadnutým rozhodnutím odmietol dovolanie sťažovateľov podľa § 447 písm. f) CSP ako procesne neprípustné, teda meritórny prieskum dovolacích námietok sťažovateľov neuskutočnil.

22. K argumentácii sťažovateľov ústavný súd dodáva, že za obsahové vymedzenie odvolacích dôvodov je v plnom rozsahu zodpovedný odvolateľ a odvolací súd je jeho vymedzením viazaný. Jedinou výnimkou je skúmanie splnenia procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), keď odvolací

súd postupuje *ex officio*, teda i pokiaľ také námietky v odvolaní uplatnené neboli, čo však nie je prípad sťažovateľov. Odvolací súd je opravným súdom, čo zvyšuje požiadavky na odbornosť a procesnú aktivitu strán sporu. I pri extenzívnom výklade možnosti slabšej strany (spotrebiteľ) uplatniť svoje argumenty až do vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno dospieť z právneho záveru, že dosiaľ neuplatnené námietky (vrátane námietky absencie určitého právneho posúdenia ako oficiálneho postupu) môže dovolateľ prvýkrát predostrieť až v dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku. Pripustením takého výkladu by mohlo byť zásadným spôsobom narušené zisťovanie skutkového stavu a z neho vyplývajúce právne posúdenie súdmi nižšej inštancie. Revízia rozhodnutí nižšej inštancie dovolacím súdom je možná vo vzťahu ku skúmaniu riešenia právnych otázok, ktoré však najprv musia byť v týchto konaniach nastolené, a teda riešené odvolacím súdom, ktorého (až) rozhodnutie sa v dovolacom konaní preskúmava (§ 419 CSP). Sťažovateľmi formulovaná dovolacia právna otázka nebola súdmi nižšej inštancie riešená zavinením sťažovateľov, ktorí tak ani nemohli očakávať iné rozhodnutie dovolacieho súdu z hľadiska nimi namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

23. K námietke, že zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku Slovenskej republiky nie je možné dospieť k interpretačnému záveru, že dovolacie dôvody uplatnené mimoriadnym opravným prostriedkom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP musia byť totožné s odvolacími dôvodmi, teda treba na základe skorších záverov uviesť, že pokiaľ odvolací súd vykoná prieskum v rozsahu vymedzenom v § 379 a § 380 CSP, nemožno v dovolaní, ktoré sa podľa § 419 CSP podáva výlučne proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, namietat na báze tvrdenia o použití zásady *iura novit curia* iné chyby vyriešenia právnych otázok, resp. nesprávosti právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1, § 432 ods. 2 CSP), než ktorými sa na základe podaného odvolania alebo zákonnej výnimky z viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania zaoberal odvolací súd.

24. Neuplatnením zásadných námietok v odvolaní (ani pred súdom prvej inštancie), ktoré sa prvýkrát stali súčasťou dovolacej argumentácie, sa sťažovatelia sami diskvalifikovali z možnosti meritórneho preskúmania ich námietok v konaní pred všeobecnými súdmi, čo za daných okolností nemôže zhojiť ani ústavný súd. Z predložených rozhodnutí však vyplýva a sťažovatelia s uvedenou skutočnosťou ani nepolemizujú, že povinnosť zaplatiť určenú sumu, ktorá im bola právoplatne uložená súdnym rozhodnutím, vychádza z uzatvorenej zmluvy o splátkovom úvere, na základe ktorej bol sťažovateľom poskytnutý spotrebný bezúčelový úver zabezpečený zmenkou v čase, keď zákon o spotrebiteľských úveroch zabezpečenie zmenkou nezakazoval. V konaní tiež nebolo sporné, že sťažovatelia kauzálnu pohľadávku čiastočne uhradili, teda ku dňu splatnosti zmenky boli v omeškaní s úhradou sumy 2 608,10 eur, preto konajúce súdy žalobu vo zvyšnej časti zamietli. Uvedené skutočnosti sťažovatelia žiadnym spôsobom nespochybnili.

25. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu, ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol najvyšší súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať. Zistiac, že dovolacie dôvody neboli sťažovateľmi vymedzené spôsobom ustanoveným zákonom, rozhodol o ňom najvyšší súd zákonom predpokladaným spôsobom (body 34 až 36 napadnutého rozhodnutia), rešpektujúc pritom relevantnú právnu úpravu. V oblasti právneho posúdenia konajúcimi súdmi atakovaného sťažovateľmi až v dovolaní bol najvyšším súdom jeho procesný dôvod odmietnutia dovolania sťažovateľov riadne a dostatočne odôvodnený. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

26. Skutočnosť, že sa sťažovatelia s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nie je postačujúca sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup všeobecného súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V takom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

27. Na základe už uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a ako takú ju v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov vrátane ich návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu